

Budżet obywatelski jako instrument rewitalizacji w mikroskali. Wybrane przykłady

IV Kongres Rewitalizacji Miast
Wałbrzych 2016

Agnieszka Dobosz
adobosz@irm.krakow.pl

Plan prezentacji

1. Wspólne „podwórko” dla rewitalizacji i budżetów obywatelskich?
2. Jakie jest zainteresowanie budżetami obywatelskimi?
3. Jaki jest udział projektów o charakterze rewitalizacyjnym w porównaniu do wszystkich projektów przeznaczonych do realizacji?
4. Jakie są przykłady projektów o charakterze rewitalizacyjnym?
5. Czy budżet obywatelski może wspomóc procesy rewitalizacji?

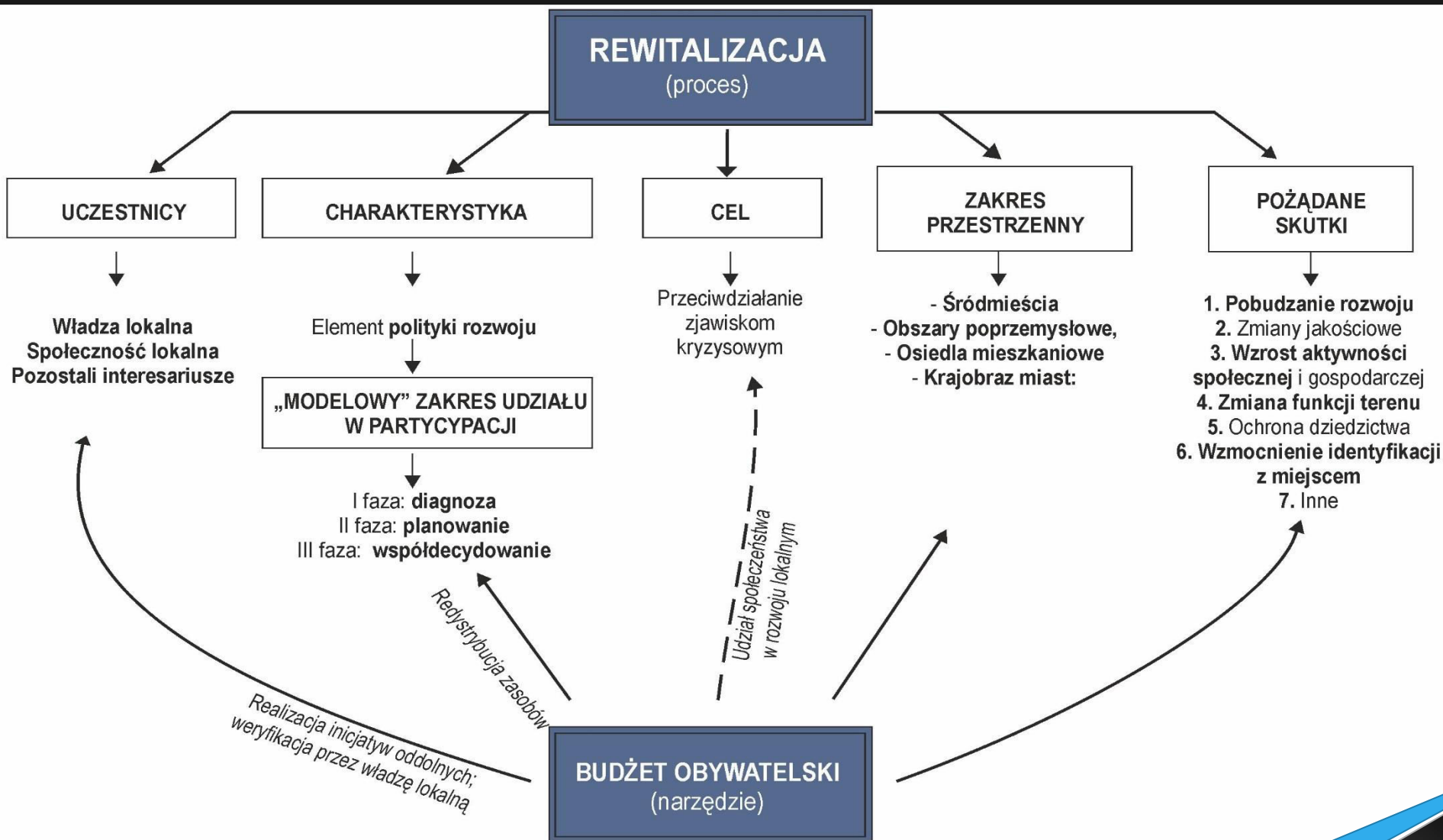
Metody badań

- 1. Kwerenda internetowa**
 - Oficjalne strony budżetów obywatelskich, strony miast
 - Biuletyn Informacji Publicznej
 - Uchwały Rady Miejskiej dotyczące przyjęcia budżetu
- 2. Kwerenda literatury**
- 3. Zakres przestrzenny:**
 - 913 miast
 - przyjęty podział na podstawie KPM
- 4. Zakres czasowy:**
 - projekty zgłoszone do realizacji w latach 2013-2016
- 6. Typologia projektów**

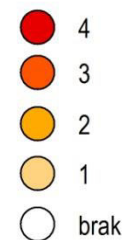
A – podwórka, ogródki, place miejskie
B – place zabaw, boiska, boiska szkolne
C – rewitalizacja parków, terenów zielonych
D – zagospodarowanie terenów wokół rzek i stawów

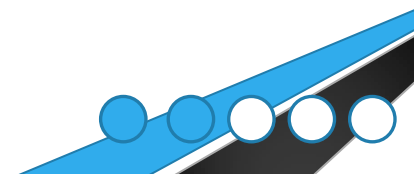
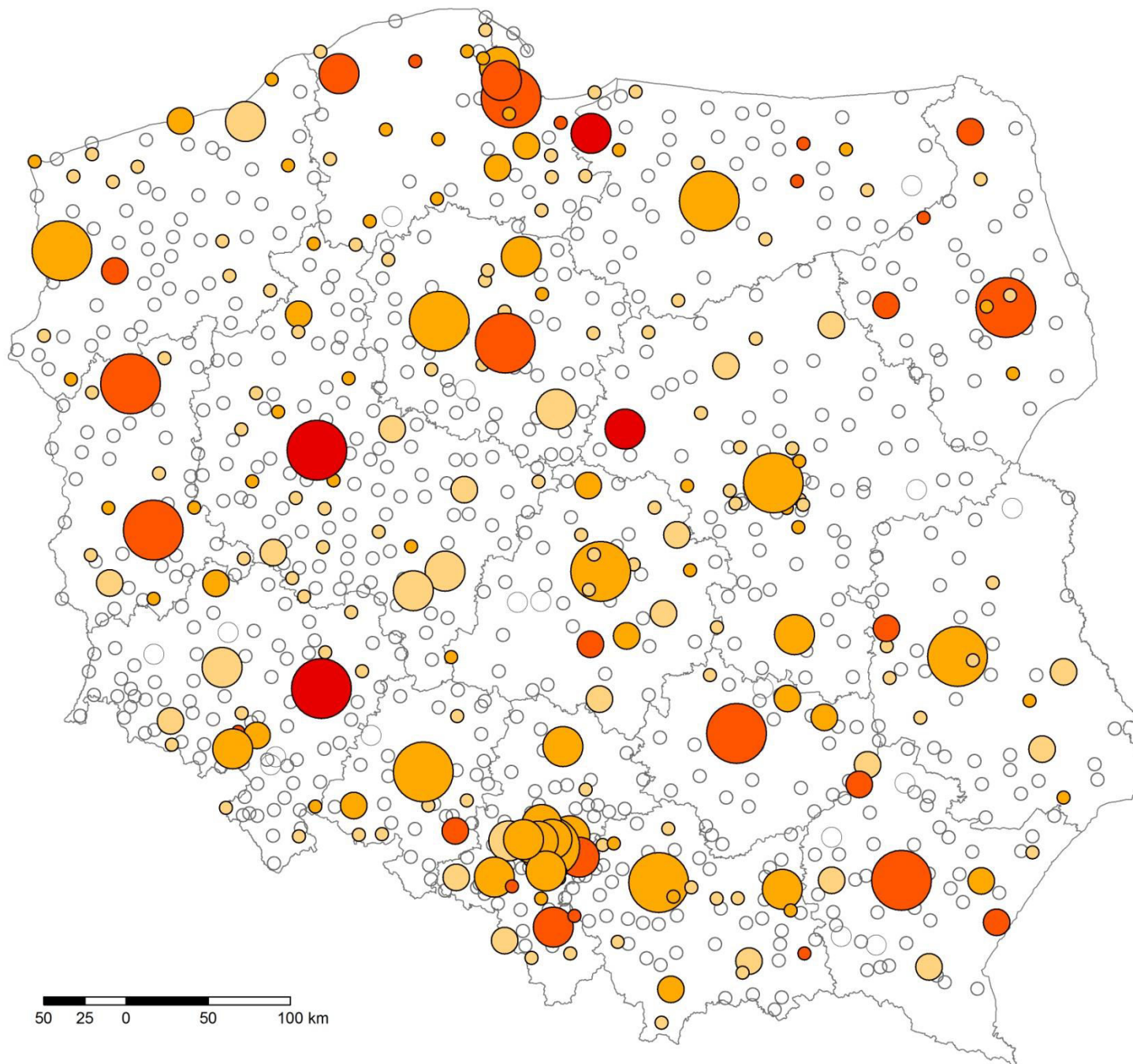
Wspólna „przestrzeń” dla rewitalizacji i idei budżetów obywatelskich

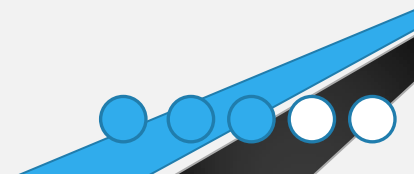
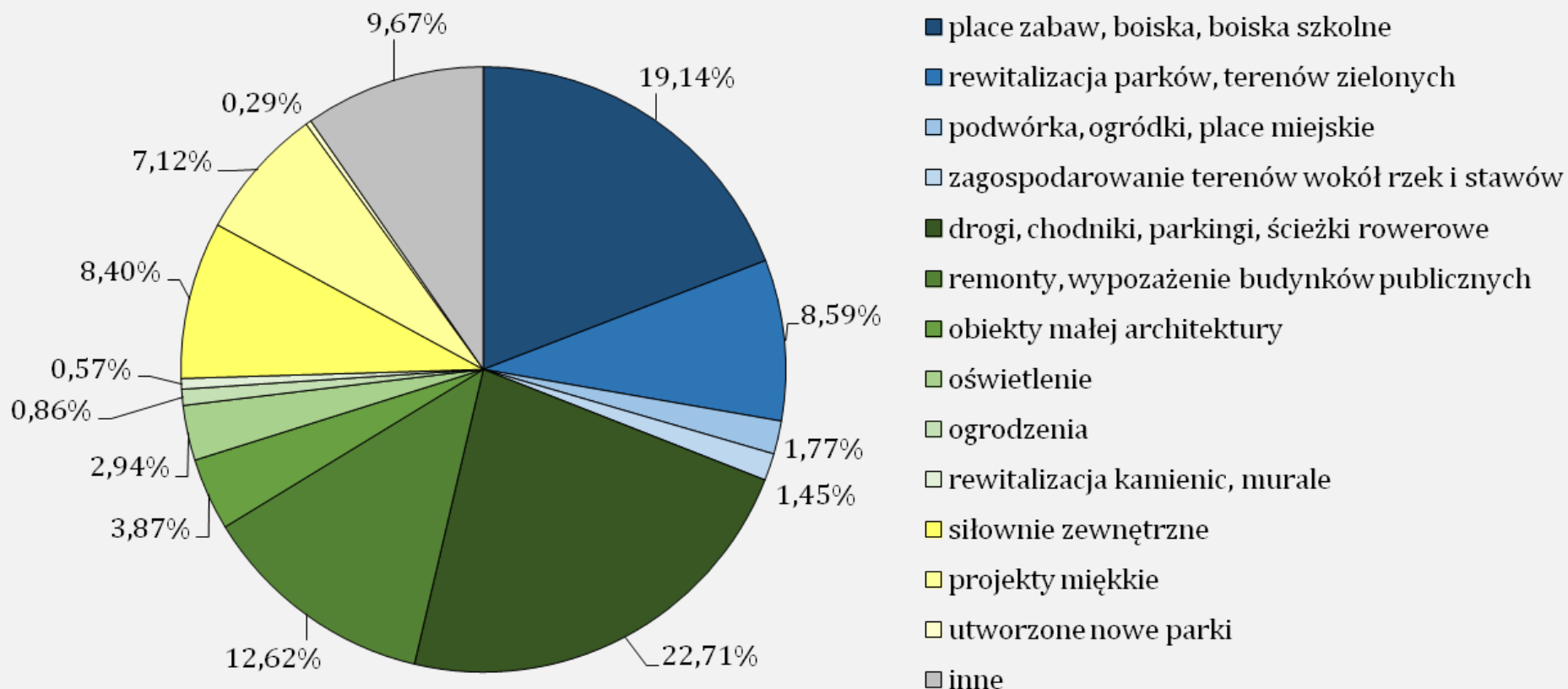
Liczba edycji budżetu obywatelskiego w latach 2013-2016:

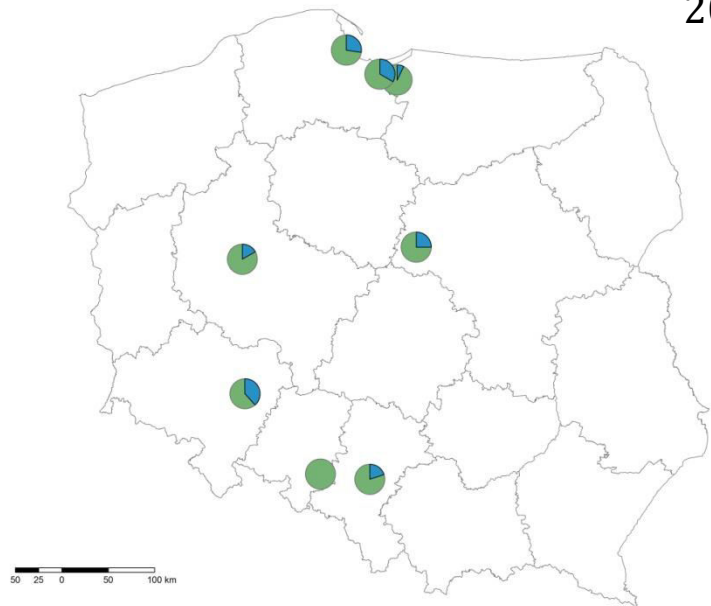
Wielkość ośrodków:

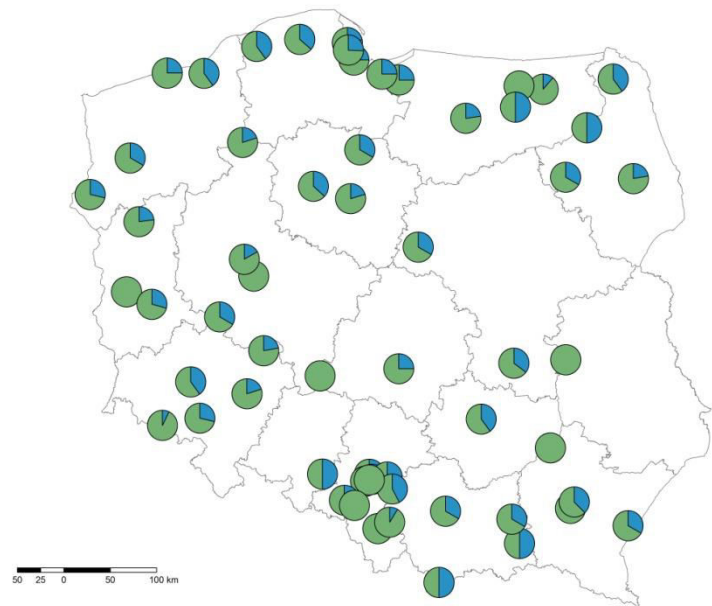
Typologia projektów realizowanych w ramach BO w latach 2013-2016

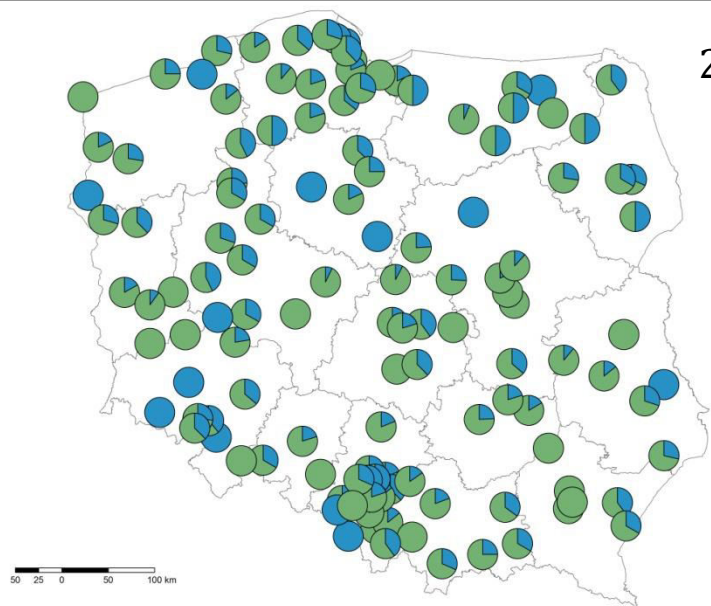
2013

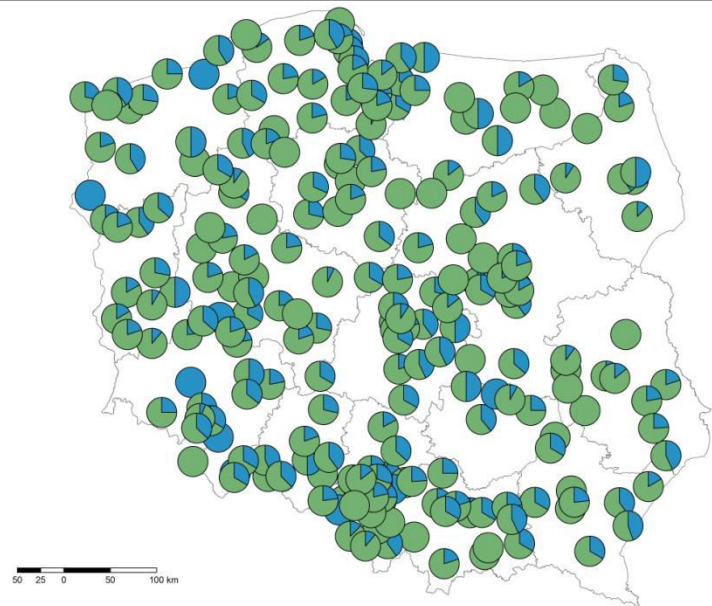
2014

2015

2016

Udział projektów [%]

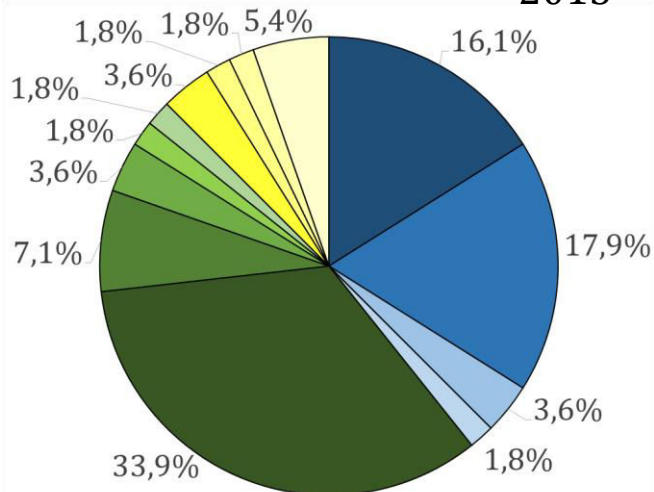
 rewitalizacyjne*

 pozostałe

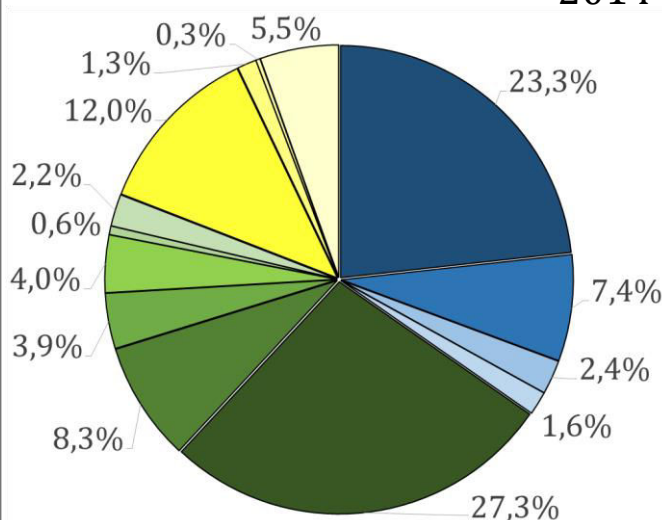

Udział typów projektów wybranych do realizacji

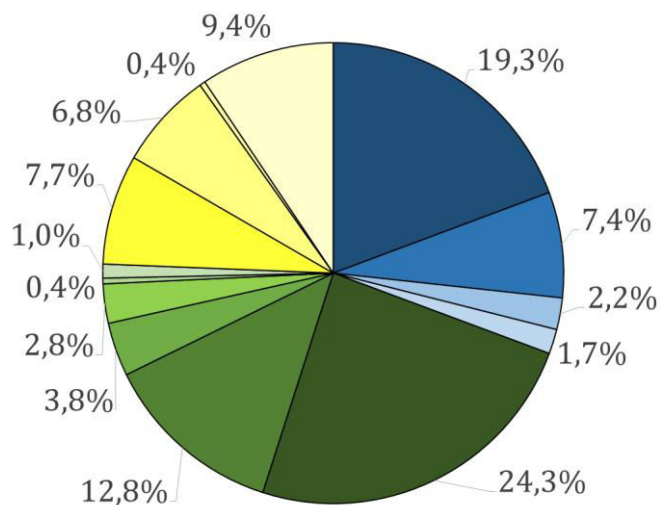
2013

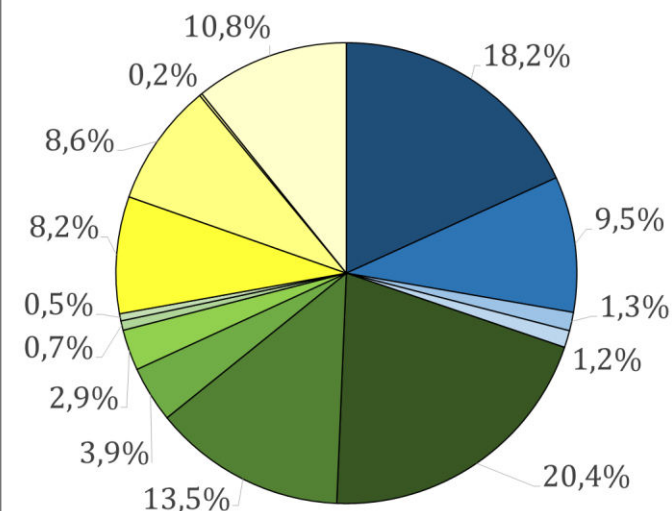
2014

2015

2016

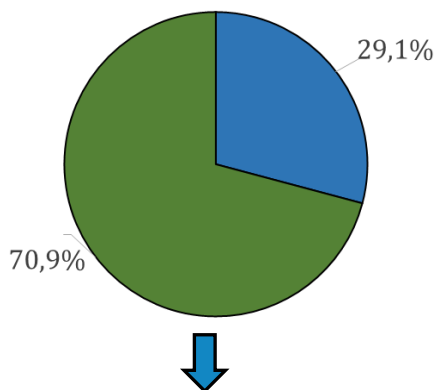

- place zabaw, boiska, boiska szkolne
- rewitalizacja parków, terenów zielonych
- podwórka, ogródki, place miejskie
- zagospodarowanie terenów wokół rzek i stawów
- drogi, chodniki, parkingi, ścieżki rowerowe
- remonty, wyposażenie budynków publicznych
- obiekty małej architektury
- oświetlenie
- rewitalizacja kamienic, murale
- ogrodzenia
- siłownie zewnętrzne
- projekty miękkie
- utworzone nowe parki
- inne

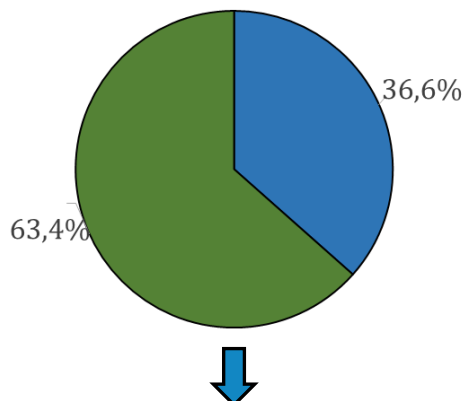

Udział projektów rewitalizacyjnych* wg typu ośrodka

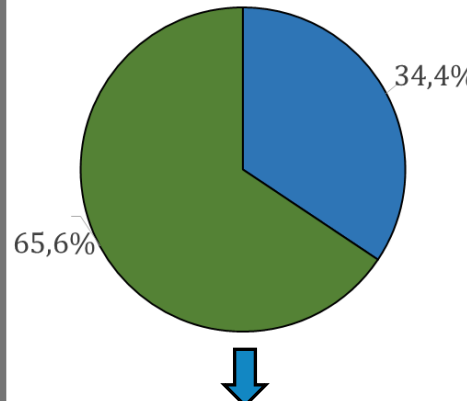
Wojewódzki

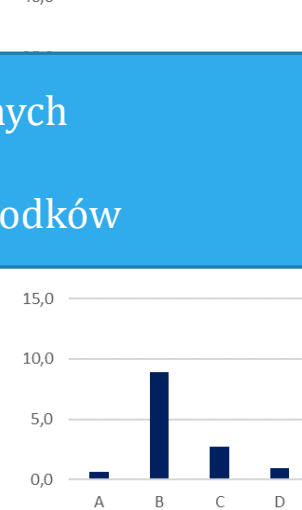
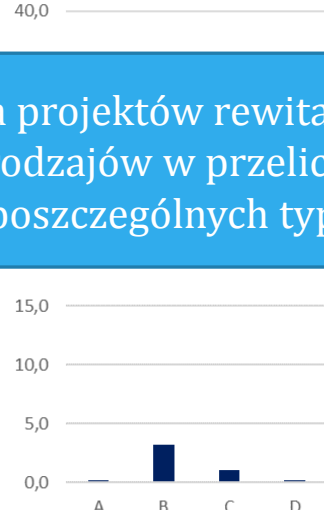
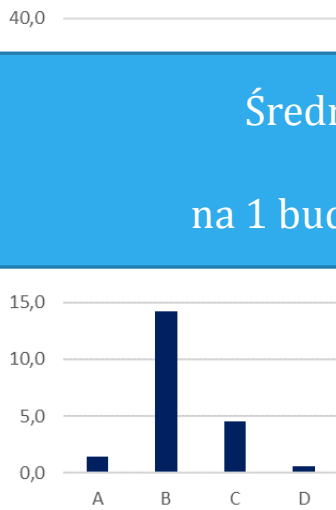
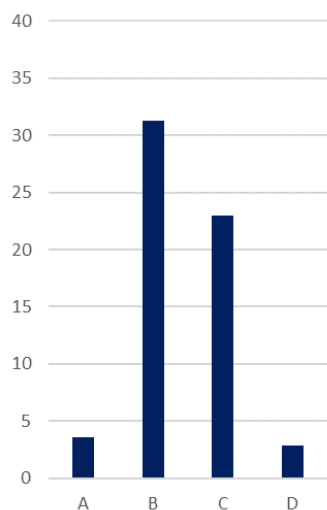
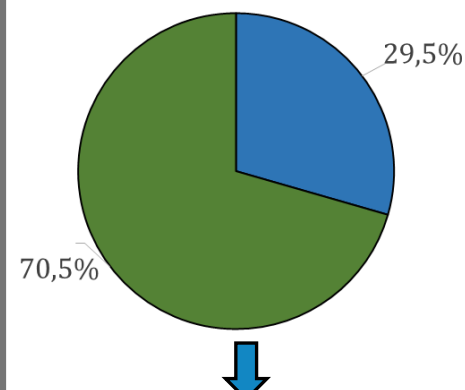
Regionalny

Subregionalny

Lokalny

Średnia liczba projektów rewitalizacyjnych wg ich rodzajów w przeliczeniu na 1 budżet dla poszczególnych typów ośrodków

Udział projektów [%]

rewitalizacyjne*

pozostałe

- A – podwórka, ogródki, place miejskie
- B – place zabaw, boiska, boiska szkolne
- C – rewitalizacja parków, terenów zielonych
- D – zagospodarowanie terenów wokół rzek i stawów

A

Warszawa, 2016,

Rewitalizacja **podwórka osiedlowego** przy ul. Siennickiej, Podskarbińskiej i Dwernickiego

7 000 zł
79 650 zł

B

Katowice, 2015,

Budowa i wyposażenie **placu zabaw** dla młodszych i starszych dzieci - **szczególnie tych, które mieszkają w blokach i nie mają przydomowych ogródków**

370 000 zł
116 279 zł

C

Wrocław, 2013,

Plac **zabaw** i plac **rekreacyjny** czyli **nowa przestrzeń publiczna** na Muchoborze Wielkim dla młodszych i starszych i najstarszych

490 000 zł
375 000 zł

D

Gdańsk 2014,

Park nad Jaśkowym Potokiem - "Jaśkowy Zakątek"

350 000 zł
333 333 zł

A

Wałbrzych, 2015,
„Familia” – plac rekreacyjno-zabawowy –
Osiedle Górnicze

50 000 zł
294 117 zł

B

Zabrze, 2015,
Park Zabaw "Wesoła Helenka"

316 000zł
230 769 zł

C

Bytom, 2014,
Rewitalizacja Parku Amendy

200 000 zł
90 909 zł

D

Ruda Śląska, 2016,
Zagospodarowanie brzegu Stawu Kokotek, z
przygotowaniem infrastruktury dla osób
niepełnosprawnych, wędkarzy i
korzystających ze sprzętu pływającego.
Ścieżka edukacyjna.

300 000 zł
222 222 zł

A

Kołobrzeg, 2014,

Plac Trzech Pokoleń - miejsce **rekreacji**
na Osiedlu Radzikowo

864 600 zł
166 666 zł

B

Ciechanów, 2016,

Budowa **boiska do gry** w plażową piłkę ręczną
wraz z 1000 godzin zajęć rekreacyjno-
sportowych z elementami plażowej piłki ręcznej

100 000zł
105 999 zł

C

Świdnica, 2015,

Budowa **zespołu rekreacyjnego**
„Kasztanowy Zakątek” na placu Wojska Polskiego

180 000 zł
225 000 zł

D

Świdnica, 2015,

Zagospodarowanie **terenu nad rzeką**
Bystrzycą na plażę wraz z budową boiska, placu
zabaw, małej architektury i oświetlenia terenu

100 000 zł
225 000 zł

A

Lębork, 2015,
Plac sportów miejskich w Parku Michalskiego

63 000 zł
142 857 zł

B

Kęty, 2015,
Kreatywne strefy gier

18 000zł
95 683 zł

C

Nowy Dwór Gdański, 2014,
Modernizacja zieleni na osiedlu przy ulicy Sienkiewicza w Nowym Dworze Gdańskim

16 000 zł
11 666 zł

D

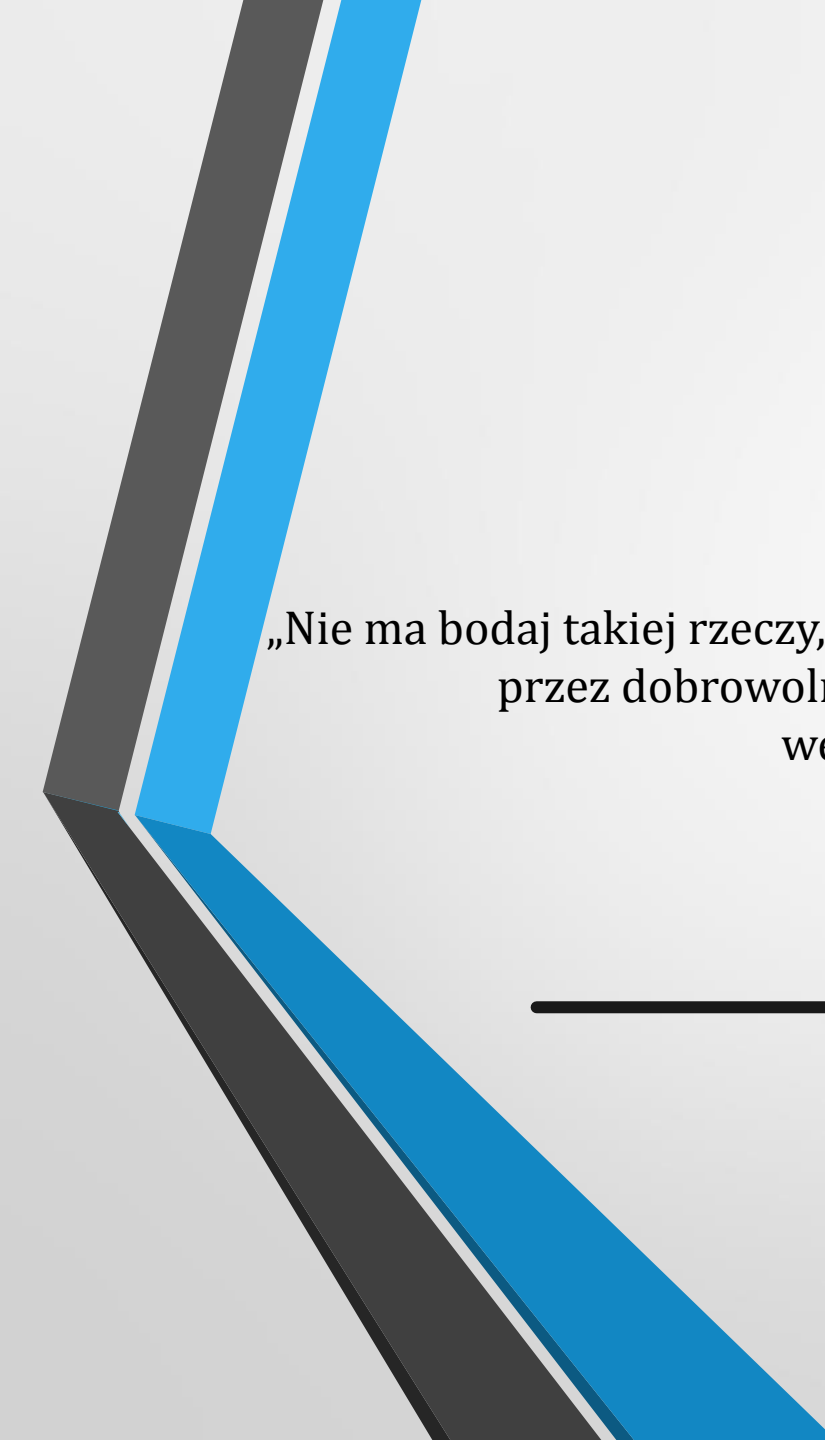
Mrągowo, 2014,
Przygotowanie terenu rekreacji nad jeziorem Sutapie Małe

65 000 zł
100 000 zł

Podsumowanie

1. Zainteresowanie BO wzrasta, około 30% projektów głoszonych do realizacji w badanym przedziale czasowym dotyczą działań z zakresu odnowy przestrzeni publicznej i półpublicznej.
2. Szczególną popularność zyskują projekty dotyczące ożywienia terenów przeznaczonych pod rekreację (boiska szkolne! W tym ogólnodostępne).
3. Znaczna część projektów dedykowana jest dzieciom i osobom starszym.
4. Budżety obywatelskie stanowią uzupełnienie dla działań rewitalizacyjnych z uwagi na zbieżne cele.
5. Wykorzystanie „Obywatelskich budżetów rewitalizacyjnych” rozumianych jako proces w pełni angażujący i ożywiający lokalną społeczność może utrwalić efekty większych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

„Nie ma bodaj takiej rzeczy, której wola ludzka nie byłaby zdolna osiągnąć przez dobrowolne działania jednostek połączonych we wspólnym wysiłku”.

A. Tocqueville (2005, 192)

Literatura

Tocqueville A., 1992, *O demokracji w Ameryce*, Warszawa, Znak, 192-199.

Leszkowicz-Baczyński J., 2015, *Rewitalizacja społeczna jako odpowiedź na problemy obszarów miejskich*, Folia Sociologica 52, Łódź.

Łukomska-Szarek J., 2014, *Budżetowanie partycypacyjne jako instrument współzarządzania sferą publiczną*, Nierówności społeczne a Wzrost Gospodarczy, nr 40 (4/2014).

Łukomska-Szarek J., Włóka M., 2014, *Rola budżetowania partycypacyjnego w procesie zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 802, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia nr 65, Szczecin.

Gawryszewska B., 2011, *Krajobraz osiedli mieszkaniowych a budowanie więzi społecznych w programach rewitalizacji*, Niematerialne Wartości Krajobrazów Kulturowych, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego nr 15, Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, Sosnowiec.

Jarczewski J., Janas K., Wańkiewicz W., 2010, *Model rewitalizacji miast*, IRM, Kraków.

Źródła

- <http://www.poznan.pl/mim/s8a/odmien-swoje-podworko,p,1025,22204,23564.html>
- <http://katowice.naszemiasto.pl/tag/rewitalizacja-podworek-w-katowicach.html>
- <http://katowice.naszemiasto.pl/tag/rewitalizacja-podworek-katowice.html>
- <http://poznan.naszemiasto.pl/artykul/podworka-w-centrum-miasta-rozkwitna-zdjecia,1582145,artgal,t.id.tm.html>
- <http://www.odblokuj.org/odNOWA/odNOWA.htm>
- <http://partycypacjaobywatelska.pl/strefa-wiedzy/przyklady-dzialan/przestrzen-publiczna/projekt-odnowa-rewitalizacja-podworek-prawobrzeznej-warszawy/>
- <http://weekend.gazeta.pl/weekend/1,152121,20209683,polskie-podworka-springer-fotografuje-je-od-czterech-lat-nigdy.html>
- Artykuł na temat Jaśkowego Jaru <http://www.gdansk.pl/wiadomosci/jaskowy-Zakatek-nowy-park-powstal-dzieki-mieszkancom,a,58158>
- http://www.zdiz.gda.pl/zdizgdansk/chapter_76399.asp?soid=4AB3CE088CF24A45A8506E409AA3C521
- http://www.zdiz.gda.pl/zdizgdansk/chapter_76399.asp?soid=F399C77865A24C97B6DD268062E2BD5D
- <http://walbrzych.naszemiasto.pl/tag/plac-familia-walbrzych.html>
- <http://www.atrakcjedzieciece.pl/dashboard/attractions/plac-zabaw-katowice-park-kosciuszki>
- <http://moto.elblag.net/artykuly/budzet-obywatelski-jak-zmienil-sie-park-przy-ulicy-mickiewicza,8466.htm>
- <http://www.elblag.eu/index.php/budet-obywatelski-2013/3202-podsumowanie-budetu-19301154>
- <http://www.radom.pl/page/250,aktualnosci.html?id=6372>
- <http://bielskobiala.wyborcza.pl/bielskobiala/1,88025,18982884,bielsko-biala-przystanek-dla-turysty-w-starym-kamieniolomie.html>
- <http://nowydworgdanski.naszemiasto.pl/artykul/mieszkanicy-przygotowali-projekty-w-ramach-budzetu,1584065,art.t.id.tm.html>
- <http://www.dziennikzachodni.pl/wiadomosci/bytom/a/bytom-otwarcie-zrewitalizowanej-czesci-parku-amendy,10630594>
- <https://bp2016warszawa.zetwibo.pl/taskPropose/1774/>
- <http://mpi.krakow.pl/zalacznik/263176/9.png>
- <http://wid.edu.pl/wp-content/uploads/2015/07/f15470000.jpg>
- <http://rokietnica24.pl/wp-content/uploads/2013/05/uk%C5%82adanka-300x214.jpg>